

ALGEMENE VERGADERING

VAN DE

KONINKLIJKE HOLLANDSCHE MAATSCHAPPIJ
DER WETENSCHAPPEN TE HAARLEM

OP 29 MEI 2021

VERSLAG VAN DE ALGEMENE VERGADERING

De 269^e jaarvergadering van de Koninklijke Hollandse Maatschappij der Wetenschappen op 29 mei 2021 vond vanwege de coronamaatregelen voor de tweede keer in de geschiedenis van de Hollandse Maatschappij niet fysiek maar online plaats. Via Zoom namen de bestuursleden, het secretariaat en circa veertig directeuren en leden deel aan de vergadering:

Bestuur en secretariaat: Prof. dr. L.J. (Louise) Gunning-Schepers, Drs. A.P.H.M. (Linda) Hovius MBA, Mr. R.J. (Rutger) graaf Schimmelpenninck, Drs. I.C. (Inge) Bryan, Jhr. drs. R.M.M. (René) van Rijckevorsel, Jhr. mr. A.A. (Albert) Röell, Prof. dr. R.B. (Rudy) Andeweg, Prof. dr. A.P. (Ad) IJzerman, Drs. S. (Saskia) van Manen en S. (Saskia) de Boer.

Prof. dr. E.F. (Ewine) van Dishoeck, lid, die de Haarlemse Voordracht dit jaar verzorgde.

Directeuren: Dr. J.C. (Johan Carel) Bierens de Haan, P.W. (Pauline) Boll-Kruseman, Drs. D.C. (Deborah) Cheng, Mr. A.Th.H. (Arthur) van Dijk, Mr. W.F. (Willem) Dutilh, Ir. R.H. (Amito) Haarhuis MSc MEd, Prof. dr. L.H. (Lex) Hoogduin, Mr. H.M. (Hugo) de Jong Schouwenburg, Jkvr. mr. P. (Pauline) van Lennep, Jhr. D.F.H. (David) van Lennep, Prof. dr. Th. (Theo) Mulder, Prof. dr. mr. E.M.L. (Lokke) Moerel, Dr. Ch.E. (Charlotte) van Rappard-Boon, Mr. R.E. (Roelf) Rogaar, Mr. M.M. (Mark) Schneiders, Dr. P.A.J. (Peter) Tindemans, Ir. M.C. (Maarten) van Veen, A.P.M. (Ada) van der Veer-Vergeer.

Leden: Prof. dr. J.F.A.K. (Johan) van Benthem, Prof. dr. W.B. (Wim) Drees, Prof. dr. J.W. (Jan Willem) Gunning, Prof. dr. K.M. (Kees) van Hee, Prof. dr. J.J.M. (Joop) van Holsteyn, Prof. dr. A.W. (Aart) Kleijn, Prof. dr. J.G. (Gijs) Kuenen, Prof. dr. J.J.B. (Jan) van Lanschot, Prof. dr. J.J.C. (Sjaak) Neefjes, Prof. dr. B.M.S. (Bernard) van Praag, Prof. dr. C.M. (Mirjam) van Praag, Prof. dr. J. (Jan) Reedijk, Prof. dr. mr. A.W. (Wessel) Reinink, Prof. mr. A. (Arend) Soeteman, Prof. mr. C.C.J.M. (Carel) Stolker, Prof. dr. H. (Henk) Timmerman, Prof. dr. P.T. (Tim) de Zeeuw.

Opening en mededelingen van de voorzitter

Prof. dr. L.J. (Louise) Gunning-Schepers, voorzitter heet alle directeuren en leden die zich hebben aangemeld voor deze digitale vergadering van harte welkom en vervolgt:

Vorig jaar hield ik u voor dat we eenmalig zouden moeten uitwijken naar een digitale jaarvergadering. Wat waren we toen nog naïef ten aanzien van de impact die de pandemie en de noodzakelijke lockdowns zouden betekenen voor onze samenleving.

Nu een jaar later is er gelukkig door de beschikbare vaccinaties en de genomen maatregelen uitzicht op een terugkeer naar de sociale samenleving waar we zo aan gehecht zijn. Ik hoop dus van harte dat ik inderdaad volgend jaar u weer in eigen persoon kan toespreken.

Toch is het afgelopen jaar niet een slecht jaar geweest voor onze Hollandse Maatschappij. U zult zo van onze secretarissen horen hoe toch alle prijzen zijn uitgereikt en alle prijswinnaars, soms op verrassende wijze, in het zonnetje gezet zijn. Daar waar een echt samenzijn in kleinere kring mogelijk was hebben we meer dan ooit ervaren hoe groot de impact van de erkenning van een prijs is, juist in deze coronatijd.

Ons hybride experiment met de Blauwe Kamer sessies, soms helemaal digitaal maar vorige zomer een aantal keren met een kleine selectie van onze leden en directeuren, heeft ons allemaal een kans gegeven om real time de wetenschappelijke basis en reflectie op het coronabeleid te bediscussiëren. We sluiten die reeks komende donderdag met een doorkijkje naar wat er van deze coronatijd behouden zou moeten blijven.

Zoveel van onze leden en directeuren hebben op cruciale posities een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan dat coronabeleid. Ik weet niet hoe het u vergaan is maar ik heb elke keer met trots gekeken als een van hen in de media zichtbaar was.

En wat kunnen we dankbaar zijn dat de wetenschap ons geholpen heeft om in zo'n korte tijd een werkzaam vaccin te ontwikkelen. Want hoewel het afgelopen jaar voor de KHMW zeker een vruchtbaar jaar geweest is, zult u het met mij eens zijn dat we niet kunnen wachten totdat we weer een gewone jaarvergadering met Haarlemse voordracht en een aspergemaaltijd kunnen hebben.

Voordat we de formele vergadering ingaan wil ik graag even stilstaan bij de directeuren en leden die ons het afgelopen jaar ontvallen zijn.

Herdenkingen

Directeuren: Dr. P.A.E. (Lisa) Sillevius Smitt, Mr. J.M. (Jan Maarten) Boll, Mr. C.J.A. (Kees) van Lede, Mr. ir. F.C. (Ferdinand) Rauwenhoff en Mr. C.L. (Coert) baron van Harinxma thoe Slooten. Over de heer Boll en de heer Van Lede is een In Memoriam is opgenomen in het Jaarverslag 2020.

Leden: Prof. dr. H.H. (Hans) Cohen, Prof. dr. D. (Dirk) Bootsma, Prof. mr. A.J. (André) Hoekema, Prof. dr. ir. H. (Herman) van Bekkum, Prof. dr. D.M. (Dick) Schenkeveld, secretaris geestes- en maatschappijwetenschappen van de Hollandsche Maatschappij 1986-2004, Prof. dr. P.C. (Pieter) Muysken en Prof. dr. C. (Kees) de Jager. Over de heer Schenkeveld en de heer De Jager wordt een In Memoriam opgenomen in het Jaarverslag 2021.

We gedenken alle overledenen in dankbaarheid voor wat zij voor ons en voor de Hollandsche Maatschappij betekend hebben.

Prijzen

Voorafgaand aan de vergadering kregen directeuren en leden een overzicht toegestuurd van de sinds de vorige jaarvergadering toegekende prijzen.

De voorzitter gaat kort in op de Brouwer Vertrouwensprijs:

Brouwer Vertrouwensprijs

Ook dit jaar kondig ik weer een nieuwe editie van de Brouwer Vertrouwensprijs aan, bestemd voor hét maatschappelijke initiatief dat het onderling vertrouwen in de Nederlandse samenleving versterkt. Onderling vertrouwen is van fundamenteel belang om als samenleving goed te functioneren in de breedste zin van het woord. Daarom steunen we dit jaar ook eenmalig de Veerstichting die als jaarthema ‘Blind Vertrouwen’ heeft gekozen. Ik ben blij dat een aantal van u bereid is daar een bijdrage aan te leveren.

Tot en met 30 september is het voor iedereen, ook buiten onze eigen kring van directeuren en leden, mogelijk om initiatieven aan te melden die kans maken op de Brouwer Vertrouwensprijs ter waarde van 100.000 euro. Wij vragen u daarom de aankondiging van de prijs, die vanaf vandaag (29 mei) op onze website staat, te verspreiden binnen uw netwerk en verheugen ons op vele inspirerende inzendingen.

Verslag van de secretarissen

*De voorzitter geeft het woord aan **Prof. dr. R.B. (Rudy) Andeweg**, secretaris geestes- en maatschappijwetenschappen:*

Mevrouw de Voorzitter, dames en heren,

2020 zal de geschiedenisboeken in gaan als het jaar waarin de coronapandemie de samenleving hard heeft geraakt. Dat geldt ook voor de wetenschap, waarin het onderwijs vrijwel geheel online moest worden gegeven, waarin veldwerk in veel disciplines moeilijk of onmogelijk werd, en waarin congressen werden afgelast of als ‘virtual event’ vorm werden gegeven. Het is in dat licht eigenlijk opvallend dat veel van het werk van de KHMW gewoon is doorgegaan.

Dat geldt zeker voor de Jan Brouwer Conferentie en voor de Brouwer Vertrouwensprijs, de grootste prijs die de Maatschappij jaarlijks uitreikt. Op 20 januari 2020 was het virus letterlijk nog ver weg van het Hodshon huis toen de conferentie en de prijs voor het eerst aan elkaar gekoppeld werden. De conferentie was gewijd aan de thematiek van de Brouwer Vertrouwensprijs die in 2019 was uitgereikt, en eindigde met de uitreiking van de prijs aan de winnaar van 2020. Het thema was de bewaking van publieke waarden in de digitale wereld, ingegeven door de toekenning van de Brouwer Vertrouwensprijs 2019 aan de stichting Privacy by Design. Zij ontwikkelde de app IRMA, waarmee persoonsgegevens selectief gedeeld kunnen worden. Onder leiding van Inge Bryan belichtten de hoogleraren Lokke Moerel, Michel van Eeten en Bart Jacobs verschillende aspecten van dit thema. De Vertrouwensprijs 2020 werd vervolgens uitgereikt aan het journalistenplatform DROG voor het spel ‘Slecht Nieuws’. Fake news tast in toenemende mate het onderling vertrouwen in de samenleving aan. Onze pluriforme media en hun factcheckers spelen een belangrijke rol bij het ontmaskeren van fake news, maar lopen soms achter de feiten aan. Het prijswinnende project probeert mensen zelf te wapenen tegen desinformatie en doet dat op een originele manier: door de spelers zelf zo succesvol

mogelijk fake news te laten verspreiden leren zij de meest gebruikte tactieken achter desinformatie herkennen.

Voor de meeste prijzen die later in het jaar werden uitgereikt resulteerden de maatregelen om verspreiding van het coronavirus tegen te gaan wel in beperkingen: de meeste juryleden reisden niet naar Haarlem maar delibereerden van achter hun laptop over de voorgedragen proefschriften en scripties, en voor de prijsuitreikingen zelf werd een hybride vorm bedacht met voor elke prijs slechts de winnaar, een jurylid dat de laudatio uitsprak, soms een vertegenwoordiger van de sponsor van een prijs, en natuurlijk onze voorzitter om de prijs daadwerkelijk te overhandigen. Via een livestream konden collega's, vrienden en familieleden meekijken en zij deden dat ook in opvallend grote aantallen. Bovendien was het zo mogelijk de video-opname later terug te zien op de website van onze maatschappij.

De jaarlijkse promotieprijzen op het terrein van de geestes- en maatschappijwetenschappen rouleren over diverse vakgebieden. In 2020 waren de rechtswetenschappen aan de beurt voor de J.C. Ruigrok Prijs en de wijsbegeerte en/of godgeleerdheid voor de Keetje Hodshon Prijs. De prijswinnaars waren respectievelijk rechtshistorica Dr. Elsemieke Daalder voor haar studie naar de rechterlijke uitspraken van keizer Septimus Severus, en filosofe Dr. Annemarie van Stee voor haar onderzoek naar de overeenkomsten en verschillen tussen de bijdragen van de wijsbegeerte en van de cognitieve neurowetenschappen aan ons zelfinzicht.

Dit jaar werd ook de tweejaarlijkse Veegens Prijs uitgereikt voor onderzoek dat vanuit historisch perspectief bijdraagt aan een dieper inzicht in ontwikkelingen die voor Nederland in de huidige tijd relevant zijn. De prijs ging naar Dr. Carla Hoetink voor het boek Macht der gewoonte; Regels en rituelen in de Tweede Kamer na 1945, waarop zij in 2018 promoveerde. Het boek fileert de 'bedrijfscultuur' van de Tweede Kamer en heeft een wel zeer actuele relevantie in het licht van de politieke ontwikkelingen van de afgelopen maanden.

Bij de jaarlijkse acht Jan Brouwer Scriptieprijsen komen alle clusters van disciplines binnen de geestes- en maatschappijwetenschappen aan bod. Het is hier niet doenlijk het onderzoek van alle prijswinnaars te benoemen, maar een willekeurige greep laat de grote variëteit van de oogst van dit jaar zien: het gebruik van gevoelige persoonlijke informatie bij op de persoon toegesneden advies over voeding en life style; moralisering over Zwarte Piet; kwalitatieve onderzoeksmethoden in de psychologie. Ik verwijs graag naar het jaarverslag voor uitgebreidere beschrijvingen van de gelauwerde scripties.

Alle prijswinnaars binnen de geestes- en maatschappijwetenschappen in 2020 overziende valt op dat het op twee na vrouwelijke wetenschappers waren die in de prijzen vielen.

Naast prijzen voor gedaan onderzoek rijkt de Maatschappij ook stipendia uit voor te volgen onderwijs in het buitenland. Hier was de impact van de pandemie nog het meeste voelbaar: Er werden nog wel drie Voet stipendia uitgereikt voor vervolgstudie in het buitenland, maar de beurzen voor stages in het buitenland moesten worden doorgeschoven. En het was naar alle waarschijnlijkheid de combinatie van corona en de politieke verwickelingen in de Verenigde Staten die de belangstelling om met een genereuze Eizenga beurs economie of bedrijfskunde in Amerika te gaan studeren deed dalen: er werd slechts één stipendium uitgereikt waarmee Mirrin Snel naar Stanford vertrok voor een tweejarig MBA-programma.

Ook dit jaar besluit ik dit verslag graag met een woord van dank aan de vele juryleden voor de grote zorgvuldigheid waarmee zij zich inzetten om tot een gezamenlijke keuze te komen waarin

recht wordt gedaan aan verschillende wetenschappelijke benaderingen en vormen van maatschappelijke relevantie en waarbij gewaakt wordt voor elke vorm van vooringenomenheid of persoonlijk belang. Steeds voorgezeten door een directeur van de maatschappij (ook daarvoor veel dank!) waren de juryberaadselingen steeds een genot om bij te wonen.

Vervolgens spreekt Prof. dr. A.P. (Ad) IJzerman, secretaris natuurwetenschappen:

Mevrouw de Voorzitter, dames en heren,

Hoewel ik velen van u het afgelopen jaar slechts op het scherm van mijn laptop heb kunnen zien, voelde het weer als een groot voorrecht het afgelopen jaar uw secretaris te mogen zijn. Opgericht in het midden van de 18e eeuw heeft onze Maatschappij menige pandemie meegemaakt, en overleefd. Dat geeft vertrouwen dat het wel weer goed komt. Vandaag leg ik graag verantwoording af voor de vele activiteiten van het afgelopen jaar, een jaar vol “corona”. Daar viel en valt niet aan te ontkomen, en een verslag is daar een weerspiegeling van. Het toont de worsteling maar ook de creativiteit van onze Maatschappij, die zich niet voor één gat gevangen wil zien. Staat u mij daarom toe een enkele herinnering op te halen aan een aantal momenten uit dit jaar.

Ik noemde zo-even creativiteit: een uitdrukking daarvan waren en zijn de Blauwe Kamer sessies, in een hybride of volledig online format, waarvan de eerste – hoe kan het ook anders – corona als thema had. Adam Cohen hield – het was begin juli – een korte inleiding over de stappen die gezet moeten worden om vanuit de fundamentele wetenschap te komen tot een werkend vaccin. Bij de discussie werd gesproken over de specifieke problemen en kansen bij deze pandemie, de snelheid waarmee de eerste trials konden worden gestart, de noodzaak om de twijfels over de veiligheid van vaccins weg te nemen en over de manier waarop wij als wereldburgers er ook voor konden zorgdragen dat het vaccin in alle landen beschikbaar zou komen. Vergelijkingen met de ontwikkeling van het HIV- en malariavaccin kwamen aan bod, net als de productiefaciliteiten die nodig zijn om dit in zulke grote hoeveelheden aan te kunnen. Er werd nog een kleine peiling gedaan onder de aanwezigen om te bezien wanneer men dacht dat een werkend vaccin in Nederland beschikbaar zou zijn. Anita Hardon had januari 2021 ingeschat en bleek daarmee de winnaar van deze ‘pool’.

Voor de tweede keer werd de zogenaamde Irispenning uitgereikt, een jaarlijkse prijs voor het langdurig, succesvol en op creatieve wijze vertalen van wetenschappelijke inzichten naar een groot publiek. Vorig jaar was als onbetwiste winnaar Robbert Dijkgraaf voorgedragen, nu viel de eer te beurt aan Lowlands Science. In het juryrapport wordt gerept over wetenschap als een spannende speurtocht langs obstakels op vaak nog onontgonnen terrein, en daarmee een festival voor de geest. Het begint altijd met verwondering. En die verwondering kun je aanwakkeren, precies wat Lowlands Science doet. Lowlands is een begrip. Voor de jongere KHMW-leden en directeuren: wie heeft er niet met zijn tentje een paar nachten in de modder van de Flevopolder gestaan? Vanaf 2015 is aan het festival, op een plek die je al met al niet snel met wetenschap associeert, Lowlands Science toegevoegd. In Science Village wordt niet alleen over wetenschap gesproken, maar ook prikkelend wetenschappelijk onderzoek uitgevoerd. Universiteiten en hogescholen betalen om hier proeven te mogen uitvoeren met proefpersonen en om hun nieuwste ontdekkingen te delen met de festivalgangers. Door de uitgebreide media-aandacht is de impact op basis van beïnvloeding nog vele malen groter dan die tienduizenden jongeren op het festivalterrein. Zo is een win-winsituatie ontstaan. De verwonderde festivalgangers ontdekken het plezier van de wetenschap en onderzoekers kunnen interessante data verzamelen. Op maandag 5 oktober werd de Irispenning – en een bedrag van 10.000 euro – aan Lowlands

Science uitgereikt door juryvoorzitter Louise Gunning-Schepers op de ‘Avond van Wetenschap en Maatschappij’, dit jaar georganiseerd in het Hodshon huis in Haarlem.

Een nieuwe ontwikkeling deed zich voor bij het Langerhuizen Fonds waaruit jaarlijks met ingang van 2020 naast een onderzoeksbate van 25.000 euro ook een oeuverprijs wordt uitgekeerd, beide in een terugkerende cyclus van vakgebieden. De nieuwe prijs, ook 25.000 euro, is bedoeld als eerbetoon aan een wetenschapper die zich verdienstelijk heeft gemaakt op het gebied van de natuurwetenschappen. In 2020 waren bate en prijs bestemd voor een wetenschapper in de natuurkunde.

Prof. dr. J.E. (Hans) Mooij, emeritus-hoogleraar aan het Kavli Institute of Nanoscience, TU Delft, was de eerste winnaar van de oeuverprijs. Volgens de jury was en is Hans Mooij van eminent belang voor de Nederlandse natuurkunde. Hij is zonder enige twijfel een van de succesvolste Nederlandse wetenschappers, maar hij verdient daarnaast ook echt ten volle dat predicaat ‘verdienstelijk’. Inhoudelijk, omdat hij met zijn eigen onderzoek diverse, compleet nieuwe vakgebieden heeft ontsloten; strategisch omdat hij de Technische Universiteit Delft zeer prominent op de Nederlandse wetenschapskaart heeft gezet en Nederland weer zeer prominent op de wereldkaart; en persoonlijk omdat hij aan de wieg gestaan heeft van de wetenschappelijke carrières van een aantal internationaal toonaangevende toponderzoekers en op deze manier ook echt school heeft gemaakt. Zo gaf hij met zijn onderzoek aan qubits de definiërende impuls voor de opzet van het instituut QuTech, gericht op technologie voor kwantumcomputers en kwantuminformatie.

Nog een nieuwe loot aan de grote prijzenboom die de KHMW onder haar hoede heeft, is de ET Outreach Award, voor een project dat tot doel heeft de sterrenkunde bij een breder publiek onder de aandacht te brengen. ET, u verbindt dat terecht met sterrenkunde, maar de afkorting is ook een knipoogje naar de spreker van vanmiddag, Ewine van Dishoeck, en haar man Tim de Zeeuw.

De Award heeft een waarde van in totaal 5.000 euro, bestaande uit een prijs van 1.500 euro en een bijdrage aan de projectkosten van 3.500 euro, maar dat had u al snel berekend. De prijs heeft tot doel om ‘outreach’ te bevorderen als één van de huidige verantwoordelijkheden van sterrenkundigen. Onder ‘outreach’ wordt bijvoorbeeld verstaan: communicatie en ‘engagement’ met het algemene publiek; het gebruik van astronomie voor educatie bij primair en voortgezet onderwijs; en de inzet van sterrenkunde om maatschappelijke ontwikkelingen te bevorderen. In aanmerking komen ‘early career’ astronomen, t.w. masterstudenten, promovendi en postdocs die een in Nederland uit te voeren project willen voordragen. Winnaar van dit jaar was Eva Laplace met TULIPS, een computerprogramma dat het leven van sterren visualiseert in het klaslokaal. Het past bijvoorbeeld uitstekend in het VWO-onderwerp “Straling en Materie”. Daarnaast zal binnen de context van TULIPS ook de belangrijke rol van vrouwen in het sterrenkundig onderzoek uitgelicht worden. De juryleden hebben beloofd een oogje in het zeil te houden, zodat het project nog beter ontwikkeld kan worden.

Tot slot: traditiegetrouw werden ook de Afstudeerprijzen en Aanmoedigingsprijzen uitgereikt, op een maandag eind november. In drie Zoom-sessies passeerden zo’n 25 afstudeerprijzen en een kleine 60 aanmoedigingsprijzen de revue. Via een livestream volgden familieleden en vrienden van de prijswinnaars en andere belangstellenden de feestelijkheden – en nu komt het – er waren meer dan 800 unieke kijkers uit 22 landen, tot in Costa Rica en Zuid-Korea aan toe. Een absoluut record voor de KHMW, en een aantal waarvoor zelfs het Hodshon huis veel te klein zou zijn! Zo zijn er onvermoede lichtpuntjes in zo’n vreemd jaar, en daarmee wil ik graag besluiten.

Jaarverslag 2020

Het bestuur vergaderde, sinds de Algemene Vergadering van vorig jaar, op 8 juni, 7 september en 10 november 2020 en op 4 januari, 15 maart en 21 april 2021. De jaarlijkse heidag, normaliter in februari, staat dit jaar gepland op 23 juni. De Winterlezing van 6 februari 2021 werd voorafgegaan door een directeurenvergadering.

Het gedrukte jaarverslag werd kort voor de jaarvergadering toegestuurd aan directeuren en leden.

In het gedrukte jaarverslag is een financieel overzicht met toelichting opgenomen, dat directeuren en leden voorafgaand aan de vergadering ontvingen, samen met hiernavolgend verslag van de financiële commissie. De volledige jaarrekening ligt ter inzage op het secretariaat.

Verslag van de financiële commissie

De financiële commissie adviseert het bestuur over het financiële beleid. De commissie bestaat uit Mr. W. (Wietze) Reehoorn, Mr. R.E. (Roelf) Rogaar en A.P.M. (Ada) van der Veer-Vergeer en wordt voorgezeten door de penningmeester van de KHMW, Mr. R.J. (Rutger) Schimmelpenninck. Op 29 mei zal de heer Rogaar terugtreden na bijna tien jaar zitting te hebben gehad in de commissie en wordt Prof. dr. L.H. (Lex) Hoogduin voorgedragen als zijn opvolger.

De financiële commissie vergaderde, sinds de jaarvergadering van vorig jaar, op 14 juli en 26 oktober 2020 en op 20 januari, 16 maart en 19 april 2021.

Sinds begin 2018 is het vermogensbeheer ondergebracht bij twee externe beheerders, Laaken en Waterland. De kleine eigen portefeuille van de KHMW is execution only en wordt afgebouwd.

De vergadering van 16 maart, waarbij beide beheerders waren uitgenodigd, was speciaal bedoeld ter evaluatie van het vermogensbeheer. Ook werden de duurzaamheidsvereisten besproken. De commissieleden en de penningmeester zijn tevreden over het door de beheerders sinds 2018 gevoerde beleid. Gemiddeld hebben beide beheerders 7% rendement per jaar gemaakt. Het rendement komt bezien over het totaal vermogen iets lager uit omdat de KHMW naast het beheerd vermogen ook liquiditeit aanhoudt.

Tevens is met de beheerders besproken of voldaan is aan het Treasury Statuut op het gebied van de risicoverdeling over asset klassen en valuta's. Geconstateerd is dat in 2020 is voldaan aan de bandbreedtes in het Treasury Statuut voor het gehele vermogen van de KHMW en de verbonden stichtingen.

Met de financiële commissie worden ook de begroting en de jaarrekening van de KHMW besproken.

*De voorzitter geeft het woord aan **penningmeester Mr. R.J. (Rutger) Schimmelpenninck** voor een korte toelichting op de jaarrekening.*

Toelichting op de jaarrekening

Dames en heren,

U kunt de samengevoegde cijfers vinden in het jaarverslag dat u allemaal heeft gekregen, op bladzijde 76 en volgende. De samengevoegde cijfers betreffen de samenvoeging van de Hollandsche Maatschappij inclusief zeven Fondsen op Naam en drie Stichtingen. De drie stichtingen worden door de Hollandsche Maatschappij bestuurd. We rekenen de baten en lasten zo goed mogelijk toe aan alle individuele fondsen en stichtingen. Twee fondsen zijn nog in opbouw en hebben schenkingen ontvangen, maar er zijn ook fondsen en stichtingen waarvan het geld bedoeld is om te besteden en die nemen dan ook in de loop van de tijd af. Alles bij elkaar is het vermogen toch op ruim 19,5 miljoen euro gebleven. De samengevoegde staat van baten en lasten toont over 2020 een negatief resultaat van 350.000 euro. Dat is vnl. te verklaren doordat de directe inkomsten uit beleggingen in 2020 lager waren dan in 2019 door de gedaalde rente en het iets minder goede beursklimaat. De koersen van de beleggingen zijn in 2020 per saldo wel gestegen. Het niet-gerealiseerde resultaat bedraagt ruim 200.000 euro en is verwerkt in de algemene reserve.

De jaarrekening 2020 is opgesteld onder verantwoordelijkheid van penningmeester en bestuur en is besproken in de financiële commissie en goedgekeurd door RSM accountants te Haarlem.

De penningmeester verwijst voor meer informatie naar het jaarverslag.

De voorzitter bedankt de penningmeester voor zijn heldere toelichting en vraagt of er vragen zijn. Er zijn geen vragen.

De voorzitter gaat over tot het formele deel van de vergadering, dat wil zeggen de te nemen besluiten.

Besluitvorming

De voorzitter meldt dat 117 directeuren en leden per mail een stemvolmacht hebben afgegeven. Er zijn geen berichten ontvangen dat iemand zich niet met de voorgenomen besluiten kan verenigen. Er zijn geen schriftelijke vragen ingediend.

De voorzitter noemt de voorgenomen besluiten en vraagt of er naar aanleiding hiervan nog vragen zijn. Er zijn geen vragen. De besluitvorming betreft:

Goedkeuring van de notulen van de directievergadering van 6 februari 2021

De voorzitter vraagt om goedkeuring van de notulen van de directievergadering voorafgaand aan de Winterlezing op 6 februari 2021.

De notulen worden goedgekeurd.

Goedkeuring van het jaarverslag 2020, incl. de jaarrekening

De voorzitter vraagt om goedkeuring van het jaarverslag en de jaarrekening 2020.

Het jaarverslag en de jaarrekening worden goedgekeurd en er wordt décharge verleend aan het bestuur en met name aan de penningmeester voor het gevoerde beleid.

Aftreden Mr. R.E. (Roelf) Rogaar als lid van de financiële commissie en benoeming Prof. dr. L.H. (Lex) Hoogduin als lid van de financiële commissie

De voorzitter vraagt om goedkeuring voor de benoeming van Lex Hoogduin als lid van de financiële commissie. De benoeming wordt goedgekeurd. De voorzitter heet Lex Hoogduin hartelijk welkom in de financiële commissie en is heel blij dat hij bereid is de plaats van Roelf Rogaar in te nemen.

Goedkeuring van de samenstelling van de adviescommissies benoemingen, de financiële commissie en de archiefcommissie

De voorzitter vraagt om goedkeuring voor de samenstelling van deze commissies, waarbij Bernt Schneiders en Susi Zijderveld Chris Breedveld en Marjan Scharloo opvolgen in de adviescommissie benoemingen directeuren overheid en non-profit organisaties, Margriet Schneider en Dorothee van Vredenburg Chris Buijink en Dick Boer opvolgen als leden van de adviescommissie benoemingen directeuren ondernemingen en vrije beroepen, en René van Rijckevorsel en Albert Röell Pearl Dykstra, Bernt Schneiders en Cees van Wijk opvolgen als leden van de adviescommissie benoemingen Kennemerland.

De voorzitter bedankt de aftredende leden van de adviescommissies benoemingen directeuren Maarten Pieter Schinkel, Chris Breedveld, Marjan Scharloo, Chris Buijink en Dick Boer en heet de nieuwe leden Bernt Schneiders, Susi Zijderveld, Margriet Schneider en Dorothee van Vredenburg welkom.

De samenstelling van de adviescommissie leden bèta is ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar. In de opvolging van Prof. dr. M.P. (Maarten Pieter) Schinkel in de adviescommissie leden alfa/gamma wordt later dit jaar voorzien.

De voorgestelde samenstelling van de commissies wordt goedgekeurd.

Adviescommissie benoeming alfa/gamma-leden o.l.v. Prof. dr. R.B. (Rudy) Andeweg
Prof. dr. J.F.T.M. (José) van Dijck
(Tweede lid later dit jaar te benoemen)

Adviescommissie benoeming bèta-leden o.l.v. Prof. dr. A.P. (Ad) IJzerman
Prof. dr. C.C.A.M. (Stan) Gielen
Prof. dr. M. (Marianne) Joëls

Adviescommissie benoeming directeuren overheid en non-profit organisaties o.l.v. Jhr. drs.
R.M.M. (René) van Rijckevorsel
Mr. B.B. (Bernt) Schneiders
Mr. S.M. (Susi) Zijderveld

Adviescommissie benoeming directeuren ondernemingen en vrije beroepen o.l.v. Jhr. mr. A.A.
(Albert) Röell
Dr. R.R. (René) Kuijten
Prof. dr. M.M.E. (Margriet) Schneider
Jkvr. D.E. (Dorothee) van Vredenburg

Adviescommissie benoeming directeuren Kennemerland o.l.v. Drs. A.P.H.M. (Linda) Hovius
MBA
Jhr. drs. R.M.M. (René) van Rijckevorsel
Jhr. mr. A.A. (Albert) Röell

Financiële commissie o.l.v. Mr. R.J. (Rutger) graaf Schimmelpenninck
Prof. dr. L.H. (Lex) Hoogduin
Mr. W. (Wietze) Reehoorn
A.P.M. (Ada) van der Veer-Vergeer

Archiefcommissie o.l.v. Prof. mr. A. (Arend) Soeteman
Prof. dr. F.A. (Frits) Berends
Prof. dr. J.W. (Jan Willem) Gunning
Mr. dr. drs. J.C. (Arine) van der Lely-van der Steur
Jkvr. mr. P. (Pauline) van Lennep
Dr. J. (Jan) Spoelder

Herbenoeming (tweede termijn) van bestuursleden

De voorzitter vraagt om goedkeuring voor de herbenoeming (tweede termijn) van bestuursleden René van Rijckevorsel, Louise Gunning-Schepers en Rutger Schimmelpenninck, met terugwerkende kracht per resp. mei 2019, mei 2020 en mei 2020, en van Albert Röell met ingang van heden.

Bestuur o.l.v. Prof. dr. L.J. (Louise) Gunning-Schepers *vanaf 2016*
Drs. A.P.H.M. (Linda) Hovius MBA, ondervoorzitter *vanaf 2019*
Mr. R.J. (Rutger) graaf Schimmelpenninck, penningmeester *vanaf 2016*
Drs. I.C. (Inge) Bryan *vanaf 2020*
Jhr. drs. R.M.M. (René) van Rijckevorsel *vanaf 2015*
Jhr. mr. A.A. (Albert) Röell *vanaf 2017*

Het doet de voorzitter deugd dat de aanwezigen met deze goedkeuringen zoveel vertrouwen in het bestuur stellen.

*Omdat vandaag afscheid wordt genomen van de heer Rogaar geeft de voorzitter het woord terug aan **de penningmeester** die de heer Rogaar toespreekt:*

Roelf Rogaar heeft zich heel veel jaren ingespannen voor de Hollandsche Maatschappij. Hij was eerst twee jaar lid van de financiële commissie, toen acht jaar penningmeester vanaf 2006 en is daarna weer bijna acht jaar lid van de financiële commissie geweest, vanaf 2014. Tot drieënhalve jaar geleden heeft hij het vermogen van de Hollandsche Maatschappij persoonlijk beheerd. Toen is besloten het beheer voortaan uit te besteden aan twee beheerders. We hebben dit voorjaar met Roelf, in een geheel vernieuwde financiële commissie vastgesteld dat de nieuwe beheerformule heel goed werkt. Roelf, jij hebt een ongelooflijke inspanning verricht en een grote verdienste gehad voor de Hollandsche Maatschappij. Je treedt terug op een heel mooi moment. Alles functioneert goed. Zelfs met de grote schokken van het afgelopen jaar in de financiële markten hebben wij met z'n allen het hoofd koel gehouden. Heel veel dank!

***De voorzitter** sluit zich aan bij de woorden van de penningmeester en geeft het woord aan **de heer Rogaar**.*

De heer Rogaar bedankt de penningmeester, het bestuur en directeuren en leden voor het vertrouwen dat hij achttien jaren heeft mogen ondervinden. Daarnaast bedankt hij beide Saskia's en financieel administrateur Henk Groffen voor hun toegewijde ondersteuning in al die jaren en Rob Pol voor de vele broodjeslunches. En last but not least bedankt hij de commissieleden waarmee hij altijd zo plezierig heeft kunnen vergaderen en wenst Lex Hoogduin heel veel succes

in zijn nieuwe rol. De heer Rogaar sluit af met de opmerking dat de KHMW een Maatschappij der Wetenschappen is maar beleggen geen wetenschap is, wat het juist zo uitdagend en leuk maakt om in de financiële commissie te zitten. Graag blijft hij, als directeur van de KHMW, beschikbaar om de Maatschappij waar dan ook bij te staan.

De voorzitter bedankt de heer Rogaar voor zijn woorden en voegt toe dat juist deze onwetenschappelijke kant van de Maatschappij het mogelijk maakt wetenschappers te eren.

Rondvraag

Er zijn geen vragen.

De voorzitter besluit met haar dank uit te spreken richting de Saskia's en Rob voor alles wat zij dit jaar hebben gedaan. Het was een raar en ingewikkeld jaar, om thuis te werken en vanuit huis, met steun van Netstar, een digitale wereld mogelijk te maken. Voor Rob was er daarnaast het eenzame zorgen voor het Hodshon huis, zodat het er spik en span bijstaat als we weer terugkomen.

Hierna introduceert de voorzitter Prof. dr. E.F. (Ewine) van Dishoeck, hoogleraar moleculaire astrofysica, verbonden aan de Universiteit Leiden & Sterrewacht Leiden en heet de kijkers in de livestream welkom bij deze voor het eerst in de geschiedenis van de Hollandse Maatschappij online Haarlemse Voordracht:

“Nieuwe werelden, nieuwe perspectieven”

Waar komen we vandaan? Is er leven mogelijk elders in het heelal? Dankzij nieuwe krachtige telescopen kunnen astronomen deze oeroude vragen nu eindelijk te lijf gaan. Nieuwe sterren en planeten worden geboren in de koude ijle ruimte tussen de sterren. Lijken deze “nieuwe werelden” op ons eigen zonnestelsel of zijn ze heel anders? Deze lezing zal ook ingaan op de band tussen dit funderend onderzoek en de maatschappij, variërend van het belang van lange termijn internationale samenwerking en technologieontwikkeling tot educatie en kunst.

Ter afsluiting vraagt de voorzitter nog even aandacht voor het jaardiner dat vanavond verspreid over het land in kleine groepjes plaatsvindt. Zij nodigt iedereen uit deel te nemen aan de gezamenlijk toast via Zoom om 18.00 uur waarbij het glas zal worden geheven op onze Protector. Ze hoopt dat er veel foto's zullen worden gemaakt die het secretariaat nog dit weekend op de website zal plaatsen en wenst iedereen alvast een fijne avond en aspergemaaltijd.

